

«Եվրասիական տնտեսական
միության մասին» պայմանագրի

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Համաձայնեցված արժութային քաղաքականության իրականացմանն ուղղված միջոցառումների մասին

I. Ընդհանուր դրույթներ

1. Սույն արձանագրությունը մշակվել է «Եվրասիական տնտեսական միության մասին» պայմանագրի 64-րդ հոդվածին համապատասխան եւ սահմանում է անդամ պետությունների կողմից ձեռնարկվող միջոցառումները՝ ուղղված համաձայնեցված արժութային քաղաքականության իրականացմանը:

2. Սույն Արձանագրության մեջ օգտագործվող հասկացություններն ունեն հետեյալ իմաստը՝

«արժութային օրենսդրություն»՝ արժութային կարգավորման եւ արժութային վերահսկողության ոլորտում անդամ պետությունների օրենսդրական ակտերը եւ ի կատարումն դրանց ընդունված նորմատիվ իրավական ակտերը,

«արժութային սահմանափակումներ»՝ արժութային գործառնությունների նկատմամբ Միության իրավունքի մաս կազմող միջազգային պայմանագրերով եւ ակտերով կամ անդամ պետությունների արժութային օրենսդրությամբ սահմանված սահմանափակումներ՝ արտահայտված դրանց նկատմամբ ուղղակի արգելքի կիրառմամբ, դրանց ծավալների, քանակի եւ իրականացման ժամկետների, վճարման արժույթի սահմանափակմամբ, դրանց իրականացման համար հատուկ թույլտվություններ (լիցենզիաներ) ստանալու պահանջների սահմանմամբ, իրականացվող արժութային գործառնության գումարի մի մասի, ամբողջ գումարի կամ ամբողջ գումարին բազմապատիկ գումարի պահուստավորմամբ, ինչպես նաեւ

անդամ պետությունների տարածքներում հաշիվներ բացելու եւ վարելու հետ կապված սահմանափակումներ եւ արտարժույթի պարտադիր վաճառքի վերաբերյալ պահանջներ,

«ինտեգրված արժույթային շուկա»՝ անդամ պետությունների՝ գործունեության եւ պետական կարգավորման ընդհանուր սկզբունքներով միավորված ներքին արժույթային շուկաների ամբողջություն,

«ազատականացմանն ուղղված միջոցառումներ»՝ գործողություններ՝ ուղղված անդամ պետությունների ռեզիդենտների միջեւ արժույթային գործառնությունների, ինչպես նաեւ երրորդ պետությունների ռեզիդենտների հետ իրականացվող արժույթային գործառնությունների նկատմամբ արժույթային սահմանափակումների մեղմացմանը կամ վերացմանը,

«անդամ պետության ռեզիդենտ»՝ անձ, որը հանդիսանում է անդամ պետություններից մեկի ռեզիդենտ՝ այդ անդամ երկրի արժույթային օրենսդրությանը համապատասխան,

«երրորդ պետության ռեզիդենտ»՝ անձ, որը չի հանդիսանում անդամ պետություններից որեւէ մեկի ռեզիդենտ,

«լիազորված կազմակերպություններ»՝ իրավաբանական անձինք, որոնք հանդիսանում են անդամ պետությունների ռեզիդենտներ եւ իրենց հիմնադրման պետության օրենսդրությանը համապատասխան լիազորված են արտարժույթով բանկային գործառնություններ իրականացնելու,

«արժույթային վերահսկողության լիազորված մարմիններ»՝ արժույթային վերահսկողություն իրականացնելու լիազորություն ունեցող գործադիր իշխանության մարմիններ, անդամ պետությունների այլ պետական մարմիններ, ինչպես նաեւ անդամ պետությունների ազգային (կենտրոնական) բանկեր:

Արժույթային իրավահարաբերությունները կարգավորելիս անդամ պետությունները «ոչ ռեզիդենտ» հասկացությունն օգտագործում են ազգային արժույթային օրենսդրությանը համապատասխան:

II. Համաձայնեցված արժույթային քաղաքականության իրականացմանն ուղղված միջոցառումները

3. Համաձայնեցված արժույթային քաղաքականության իրականացման նպատակով անդամ պետությունները ձեռնարկում են հետևյալ միջոցառումները՝

1) անդամ պետությունների ռեզիդենտների փոխադարձ հաշվարկներում անդամ պետությունների ազգային արժույթների օգտագործման ընդլայնումն ապահովելու համար ազգային արժույթների փոխարժեքի քաղաքականության համակարգում (այսուհետ՝ փոխարժեքի քաղաքականություն), այդ թվում՝ փոխադարձ խորհրդատվությունների անցկացման կազմակերպում՝ փոխարժեքային քաղաքականության միջոցառումների մշակման եւ համակարգման նպատակով,

2) անդամ պետությունների ռեզիդենտների կողմից անդամ պետությունների բանկերի միջոցով առանց սահմանափակումների արտարժույթի առքի ու վաճառքի հնարավորության համար պայմաններ ստեղծելու միջոցով վճարային հաշվեկշռի ընթացիկ եւ կապիտալ հաշիվների գծով ազգային արժույթների՝ առանց սահմանափակումների փոխարկելիության ապահովում,

3) անդամ պետությունների ազգային արժույթների փոխադարձ ուղղակի գնանշումների ապահովման համար պայմանների ստեղծում,

4) անդամ պետությունների ռեզիդենտների միջեւ անդամ պետությունների ազգային արժույթներով փոխադարձ հաշվարկների իրականացման ապահովում,

5) անդամ պետությունների ռեզիդենտների միջեւ փոխադարձ հաշվարկներում ազգային արժույթների օգտագործումն ընդլայնելու հիման վրա անդամ պետությունների միջեւ վճարահաշվարկային հարաբերությունների մեխանիզմի կատարելագործում,

6) անդամ պետությունների ռեզիդենտների միջեւ փոխադարձ առեստուրը խոչընդոտող՝ ազգային արժույթի պաշտոնական փոխարժեքների բազմակիության բացառում,

7) բորսայական շուկայում ձեւավորված փոխարժեքների հիման վրա կամ ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ անդամ պետությունների ազգային արժույթների կրոս կուրսերի հիման վրա անդամ պետությունների ազգային (կենտրոնական) բանկերի կողմից անդամ պետությունների ազգային արժույթների պաշտոնական փոխարժեքների սահմանում,

8) արժութային շուկայի վիճակի եւ զարգացման հեռանկարների վերաբերյալ մշտական հիմունքներով տեղեկությունների փոխանակում,

9) անդամ պետությունների ինտեգրված արժութային շուկայի ձեւավորում,

10) անդամ պետությունների ռեզիդենտ հանդիսացող եւ, տվյալ անդամ պետության օրենսդրությանը համապատասխան, արժութային գործառնություններ իրականացնելու իրավունք ունեցող բանկերի համար յուրաքանչյուր անդամ պետության կողմից իր ներքին արժութային շուկայի հասանելիության ապահովում՝ ազգային ռեժիմի տրամադրման պայմաններով միջբանկային փոխարկման գործառնություններ իրականացնելու նպատակով,

11) անդամ պետությունների բանկերին սեփական թղթակցային հաշիվներում առկա, իրենց պատկանող՝ անդամ պետությունների ազգային արժույթներով միջոցները երրորդ պետությունների արժույթներով ազատ փոխարկելու իրավունքի տրամադրում,

12) անդամ պետությունների արժութային ակտիվներն այլ անդամ պետությունների ազգային արժույթներում, այդ թվում՝ դրանց պետական արժեթղթերում տեղաբաշխելու համար պայմանների ստեղծում,

13) ներքին արժութային շուկաների հետագա զարգացում եւ իրացվելիության բարձրացում,

14) անդամ պետությունների կազմակերպված շուկաներում ազգային արժույթներով սակարկությունների բարելավում եւ անդամ պետությունների արժութային շուկայի մասնակիցների համար դրանց հասանելիության ապահովում,

15) ածանցյալ ֆինանսական գործիքների կազմակերպված շուկայի զարգացում:

4. Անդամ պետությունների՝ արժութային իրավահարաբերությունները կարգավորող օրենսդրությունները մոտարկելու եւ ազատականացմանն ուղղված միջոցառումներ ձեռնարկելու նպատակով անդամ պետությունները՝

1) ապահովում են արդյունավետ տնտեսական համագործակցությունը խոչընդոտող՝ արժութային գործառնությունների նկատմամբ եւ անդամ պետությունների տարածքներում տեղակայված բանկերում անդամ պետությունների ռեզիդենտների կողմից հաշիվների բացման կամ վարման նկատմամբ արժութային սահմանափակումների աստիճանական վերացումը,

2) սահմանում են անդամ պետությունների տարածքներում տեղակայված բանկերում երրորդ երկրների ռեզիդենտների հաշիվների, ինչպես նաեւ երրորդ երկրների տարածքներում տեղակայված բանկերում անդամ պետությունների ռեզիդենտների հաշիվների բացման կամ վարման կարգի վերաբերյալ համաձայնեցված մոտեցումներ,

3) անդամ պետությունների ռեզիդենտների բանկային հաշիվներին պարտադիր փոխանցման ենթակա դրամական միջոցների ռեպատրիացիայի պահանջի վերաբերյալ մոտեցումների մշակման հարցում առաջնորդվում են ազգային ինքնիշխանության պահպանման սկզբունքով,

4) սահմանում են անդամ պետությունների ռեզիդենտների միջեւ իրականացվող այն արժութային գործառնությունների ցանկը, որոնց նկատմամբ արժութային սահմանափակումներ չեն կիրառվում,

5) սահմանում են արժութային գործառնություններ իրականացնելիս անդամ պետությունների ռեզիդենտների իրավունքների եւ պարտականությունների անհրաժեշտ ծավալը՝ ներառյալ առանց անդամ պետությունների տարածքներում տեղակայված բանկերում բանկային հաշիվների օգտագործման հաշվարկներն իրականացնելու իրավունքները,

6) ապահովում են անդամ պետությունների ռեզիդենտների բանկային հաշիվներին պարտադիր մուտքագրման ենթակա դրամական միջոցների ռեպատրիացիայի պահանջների ներդաշնակեցումը,

7) ապահովում են Միության մաքսային տարածքի սահմաններում անդամ պետությունների ռեզիդենտների եւ ոչ ռեզիդենտների կողմից կանխիկ դրամական միջոցների ու դրամական գործիքների ազատ տեղաշարժը,

8) ապահովում են արժույթային գործառնությունների հաշվառման եւ վերահսկողության պահանջների ներդաշնակեցումը,

9) ապահովում են անդամ պետությունների արժույթային օրենսդրության խախտման համար պատասխանատվության նորմերի ներդաշնակեցումը:

III. Արժույթային վերահսկողության լիազորված մարմինների փոխգործակցությունը

5. Արժույթային վերահսկողության լիազորված մարմինների փոխգործակցությունն իրականացվում է՝

1) տեղեկությունների փոխանակման միջոցով՝

արժույթային օրենսդրության պահպանման նկատմամբ վերահսկողության բնագավառում անդամ պետությունների վերահսկող եւ իրավապահ մարմինների գործելակերպի վերաբերյալ,

արժույթային օրենսդրության պահպանման նկատմամբ վերահսկողության համակարգի կատարելագործմանը եւ գործունեության ապահովմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ,

արժույթային վերահսկողության կազմակերպման հարցերի, ինչպես նաեւ իրավական բնույթի տեղեկությունների, այդ թվում՝ անդամ պետությունների՝ արժույթային վերահսկողության ոլորտը կարգավորող օրենսդրության, անդամ պետությունների՝ արժույթային վերահսկողության ոլորտը կարգավորող օրենսդրության փոփոխությունների վերաբերյալ,

2) անդամ պետությունների ռեզիդենտների կողմից արժութային գործառնություններ իրականացնելիս անդամ պետությունների օրենսդրության խախտման կանխարգելմանը, բացահայտմանը եւ խափանմանն ուղղված համագործակցության միջոցով՝ ներառյալ տեղեկությունների փոխանակումը, այդ թվում՝ արժութային վերահսկողության լիազորված մարմինների հարցումների հիման վրա, արժութային օրենսդրության խախտմամբ իրականացված գործառնությունների վերաբերյալ,

3) արժութային կարգավորման եւ արժութային վերահսկողության բնագավառում անդամ պետությունների փոխադարձ շահերին առնչվող խնդիրների վերաբերյալ համատեղ վերլուծական հետազոտությունների անցկացման միջոցով,

4) համագործակցության ընթացքում ծագող հարցերի առնչությամբ գործնական օգնության տրամադրման միջոցով՝ ներառյալ աշխատանքային խմբերի ստեղծումը, փորձի փոխանակումը եւ կադրերի ուսուցումը,

5) արժութային կարգավորմանն ու արժութային վերահսկողությանն առնչվող հարցերի վերաբերյալ վիճակագրական տեղեկությունների փոխանակումը կազմակերպելու միջոցով, այդ թվում՝

անդամ պետությունների ռեզիդենտների միջեւ արժութային գործառնություններով կատարված վճարների եւ դրամական միջոցների փոխանցումների ծավալների վերաբերյալ,

մեկ անդամ պետության ռեզիդենտների կողմից մյուս անդամ պետության լիազորված կազմակերպություններում բացված հաշիվների քանակի վերաբերյալ,

6) արժութային վերահսկողության լիազորված մարմինների համագործակցության այլ հարցերի շրջանակներում համատեղ գործողությունների իրականացման միջոցով:

6. Արժութային վերահսկողության լիազորված մարմիններն արժութային վերահսկողության ոլորտում փոխգործակցություն են իրականացնում որոշակի ուղղություններով՝ ներառյալ մշտական հիմունքներով տեղեկությունների

տրամադրումը՝ արժութային վերահսկողության լիազորված մարմինների միջև փոխգործակցության մասին առանձին արձանագրություններին համապատասխան:

7. Գործնական օգնությունը տրամադրվում է՝

արժութային վերահսկողության լիազորված մարմինների ներկայացուցիչների աշխատանքային այցերի կազմակերպման,

սեմինարների եւ խորհրդակցությունների անցկացման,

մեթոդական առաջարկությունների մշակման ու դրանց փոխանակման միջոցով:

IV. Արժութային վերահսկողության լիազորված մարմինների հարցումների հիման վրա տեղեկությունների փոխանակումը

8. Տեղեկությունների տրամադրման վերաբերյալ հարցում ներկայացնելը եւ կատարելն իրականացվում են հետևյալ կարգով՝

1) հարցումը փոխանցվում է գրավոր ձեւով կամ տեքստի փոխանցման տեխնիկական միջոցների օգտագործմամբ:

Տեքստի փոխանցման տեխնիկական միջոցների օգտագործման, ինչպես նաեւ ստացված հարցման իսկության կամ բովանդակության վերաբերյալ կասկածներ առաջանալու դեպքում հարցում ստացող արժութային վերահսկողության լիազորված մարմինը կարող է պահանջել գրավոր հաստատում,

2) վարչական իրավախախտումների գործերով վարույթների շրջանակներում տեղեկություններ ստանալու վերաբերյալ հարցումը պարունակում է՝

հարցում ուղարկող արժութային վերահսկողության լիազորված մարմնի անվանումը,

հարցում ստացող արժութային վերահսկողության լիազորված մարմնի անվանումը,

գործի փաստական հանգամանքների համառոտ նկարագիրը՝
անհրաժեշտության դեպքում կցելով հաստատող փաստաթղթերի պատճենները,

իրավախախտման որակումը՝ հարցում ուղարկող արժույթային
վերահսկողության լիազորված մարմնի պետության օրենսդրությանը
համապատասխան,

հարցումը կատարելու համար անհրաժեշտ այլ տվյալներ,

3) հարցումը եւ դրա պատասխանը կազմվում են ռուսերենով:

9. Սույն Արձանագրության շրջանակներում ստացված տեղեկությունները
երրորդ կողմին փոխանցելու անհրաժեշտության դեպքում պահանջվում է այդ
տեղեկությունները ներկայացնող արժույթային վերահսկողության լիազորված
մարմնի գրավոր համաձայնությունը:

10. Հարցումը կատարվում է՝ հաշվի առնելով հարցում ուղարկող արժույթային
վերահսկողության լիազորված մարմնի պետության օրենսդրությամբ սահմանված
ընթացակարգային ժամկետների՝ հարցում ուղարկող արժույթային
վերահսկողության լիազորված մարմնի կողմից պահպանման հնարավորությունը:

Հարցում ստացած արժույթային վերահսկողության լիազորված մարմինն
իրավունք ունի ճշտելու կարգով լրացուցիչ տեղեկություններ պահանջելու, եթե դա
անհրաժեշտ է հարցումը կատարելու համար:

11. Հարցումը կատարելու անհնարինության դեպքում հարցում ստացած
արժույթային վերահսկողության լիազորված մարմինը դրա մասին ծանուցում է
հարցում ուղարկած արժույթային վերահսկողության մարմնին՝ նշելով պատճառները:

12. Արժույթային վերահսկողության լիազորված մարմինները կրում են
արժույթային վերահսկողության ոլորտում փոխգործակցության շրջանակներում
տեղեկությունների փոխանակման հետ կապված ծախսերը:

Լրացուցիչ ծախսերի անհրաժեշտություն առաջացնող հարցումներ ստանալու
դեպքում դրանց ֆինանսավորման հարցը քննարկվում է արժույթային

վերահսկողության լիազորված մարմինների կողմից՝ փոխադարձ համաձայնությամբ:

V. Արժութային սահմանափակումները

13. Յուրաքանչյուր անդամ պետություն բացառիկ դեպքերում (եթե իրավիճակը չի կարող կարգավորվել տնտեսական քաղաքականության այլ միջոցառումներով) իրավասու է սահմանել արժութային սահմանափակումներ՝ մեկ տարուց ոչ ավելի ժամկետով:

Ընդ որում՝ բացառիկ դեպքերին են դասվում՝

այնպիսի հանգամանքների առաջացումը, որոնց դեպքում ազատականացմանն ուղղված միջոցառումների իրականացումը կարող է վատթարացնել անդամ պետության տնտեսական եւ ֆինանսական վիճակը,

վճարային հաշվեկշռի վիճակի բացասական զարգացումը, որի հետեւանքով անդամ պետության ոսկու եւ արժույթի պահուստները կարող են նվազել թույլատրելի մակարդակից,

այնպիսի հանգամանքների առաջացումը, որոնց դեպքում ազատականացմանն ուղղված միջոցառումների իրականացումը կարող է վնաս հասցնել անդամ պետության անվտանգության շահերին եւ խոչընդոտել հասարակական կարգի պահպանումը,

անդամ պետության ազգային արժույթի փոխարժեքի կտրուկ տատանումները:

14. Այն անդամ պետությունը, որը սահմանել է արժութային սահմանափակումներ, դրա մասին ծանուցում է մյուս անդամ պետություններին եւ Հանձնաժողովին՝ այդ սահմանափակումները սահմանելուց 15 օրից ոչ ուշ:
